

M 307 322

KLUČI GLASGOW

MARGARET
MCDONALDOVÁ

BOLESTIVĚ SYROVĚ ZKOUMÁNÍ
MUŽSKÉHO PŘÁTELSTVÍ,
SEXUALITY A TOHO, CO
ZNAMENÁ MILOVAT.

SIMON JAMES GREEN,
SPISOVATEL

BANJO

Nehledě na to, kolik uplyne času, Banjo nedokáže nahlížet na svou matku a svého otce jako na špatné rodiče. Jako na špatné lidi. Je to něco psychologického. Uklidnění člověk hledá v povědomých věcech, přestože Banjo nikdy nepoznal nic, co by se dalo označit za uklidňující. Má to celé nějak špatně nastavené.

Povědomá věc pro něj jsou rodiče v bezvědomí na podlaze, domácí křičící přes zeď, měsíc trvající záněty průdušek, celé hodiny v čekárně u doktora, modřiny na pažích, stěny proražené pěstí, kroky, co ho hledají, když je schovaný pod postelí, jehly na stole, kyselý dým pálící ho v očích, zmrzlina místo omluvy, kopance do boků, sáčky s ledem na jeho hlavě, velké ruce, po nichž touží a zároveň je nenávidí, hádky a řev, prsty v uších, klečení a čekání, kdy to začne bolet, strach z nich, nesnášení toho, že z nich má strach, odpouštění, nesnášení toho, že jim odpouští, analgetika.

Banjo si dřív říkával, že to je jeho vina. Neustále něco dělal špatně, nikdy nebyl takový, jaký by být měl.

Jako by život byla nějaká hra, jejíž pravidla ho nikdo nenaučil. Chtěl si taky zahrát, přidat se, ale kdykoli na něj přišla řada, netušil, jak má kurva táhnout. Zkoušel na to jít různě a doufal, že to dopadne jinak, ale nikdy to nefungovalo. Pořád prohrával a nikdo mu nevysvětlil proč.

To jediné, co Banjo dělal správně, byl kodein. Dali mu ho a on pak zmlkl a na ničem jiném nezáleželo. Kodein zastavil slzy poté, co ho potrestali, i stížnosti, že má hlad, odrovnal ho dost na to, aby se s ním nikdo nemusel otravovat. Všichni byli šťastnější.

Nikdo si toho ani nevšiml do doby, kdy Banjo začal usínat na hodinách. Úplně mimo, s prázdnou myslí, jako nějaká dětská zombie. Zavolali na sociálku a bylo hotovo. Nebyl závislý, to ne, ale už tam směřoval. A absták z něj udělal démona. Vloupával se do skříněk s léky u pěstounů, hledal je v poličkách supermarketů, strkal si je do kapes a připadal si hůř než hovno na botě.

Banjo si vzpomíná, kdy přišly bolesti hlavy. Pocení. Třas. Vždycky se stočil do klubíčka a myslel si *seš silnej, vážně seš silnej*. V tu dobu už věděl, o co jde a jak to zastavit. Připadal si jako slaboch. Něco uvnitř něj se pokazilo anebo to tam možná takhle bylo pořád. Byl to nějaký gen. Něco, co měl souzeno.

Byli jeho rodiče špatní lidé, nebo jen dělali špatné věci? Je v tom vůbec rozdíl? Když bylo Banjovi deset, vytáhli ho ze třídy a kdosi cizí mu oznámil, že se domů už nevrátí. Rozkřičel se. Když bylo Banjovi deset, jeho rodiče šli do vězení. O vězení tehdy věděl jenom to, že to je nějaké hrozné místo pro hrozné lidi.

Trvalo mu dlouho, než pochopil, že ti rodiče, jež miloval, a ti, kteří šli do vězení, jsou ti samí. Strašně dlouhou dobu je vnímal odděleně.

Teď ví, že to jsou ti stejní lidé. Vedle věcí, za které je už navždycky bude nenávidět, je tam pořád ještě milion jiných věcí, za které je má rád. Jablko v aktovce. Ruka hladící ho po vlasech. Tuhle lásku ze sebe nemůže vypudit: chytit ji do dlaní a rozebrat ji na součástky. Jeho láska je šmrncnutá hořkým pocitem hanby, ale jeho hořkost je zase šmrncnutá hnilobným druhem děsivé náklonnosti.

Banjo si nemyslí, že někdy bude mít děti. Vztek na jeho rodiče, ta nahromaděná bolest, v něm neklidně číhá a čeká, až z něj bude moct něco utvořit. Až z něj udělá špatného člověka.

Když Banjo potom co navštíví Alenu, potom co uvidí *Finlayho*, dorazí k Paule a Henrymu, už má dávno být doma. Nakonec skočil na autobus a zaplatil za lístek penězi z kavárny. Jenže už se stmívá a on prošvihl večeri. Asi stokrát se mu snažili dovolat. Vůbec by se nedivil, kdyby zburcovali policii.

Pokusí se dovnitř vplížit potichu, ale jenom co otevře dveře, už na něj čekají.

„Říkala jsem ti, že tě v Glasgow vyzvednu. Kdes byl?“ spustí Paula se založenýma rukama. Banjo vážně nemá náladu.

„Nikde,“ odpoví bezbarvým tónem.

„Protože my jsme tě prosili, abys nám poslal esemesku a dal nám vědět,“ pokračuje Paula. „Kdykoli budeš potřebovat, vždycky tě vyzvedneme...“

„Nikde, nebyl sem nikde, nikde, *do píči!*“ zařve Banjo.

„Nezvyšuj hlas...“ vloží se do toho Henry stojící za Paulou.

„Di do prdele!“ zaječí Banjo, oddusá po schodech nahoru a třískne za sebou dveřmi takovou silou, až se zachvějí v pantech. Přechází sem a tam po pokoji. Je v něm zoufalé nutkání si ublížit, aby ho to opravdu kurva bolelo, vyškubat si vlasy a poškrábat si kůži a vyrvat ze sebe všechno, co v sobě má — plíce a žaludek a srdce. Chce si to vytrhnout z hrudi a mrštit to oknem ven.

Dolů nesejde celý večer. Ani na jídlo. Běhá na místě, dokud nelapá po dechu a krev se mu nevaří a oblečení nemá přilepené ke kůži.

Mobil nekontroluje. Utíká na místě hodinu, dvě hodiny, tři hodiny, neustávající běh. Po třech hodinách mu ale nohy vypoví službu.

Se žuchnutím se sveze na zem.

Ozve se šoupání chodidel po podlaze. Kroky, co ho přišly najít.

„Banjo?“ zavolá Paula zpoza dveří. Jeho mozek jako nějaká rozpálená chemikálie zaplní děs, jako

by nějaký zvířecí instinkt vymazal veškerou lidskost, která mu ještě zbyla, protože ona ho teď potrestá.

Banjo se schová pod postel a schoulí se do klubíčka. „Promiň, já se omlouvám, omlouvám se, promiň!“

Prkna zavrzejí. Paula minutku čeká. Pak se vrátí do postele.

Trvá dlouho, než se z něj strach vypaří. Banjo už téměř zapomněl, jak štiplavě chutná. Natlačí se zády na chladnou zeď.

Po chvílce usne. Dvakrát se mu něco zdá.

V prvním snu jsou zablácené boty a puch piva přímo u jeho hlavy. Banjo leží, nehýbe se a ani nedutá, dokud si nevzpomene, že je u Pauly a Henryho. Ve druhém snu s ním pod postelí leží teplé tělo, pomalu a pravidelně oddechuje a dělá mu společnost.

Banjo se probudí, než se k němu natáhne.

Z nějakého důvodu je ten druhý sen horší.